

היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, ט"ז חשוון תשפ"א
3 נובמבר 2020

מס' מסמך: 004-99-2020-025242
(בתשובה נא לציין מספרנו)

ח"כ בני גנץ
ראש הממשלה החליפי ושר הביטחון

לכבוד
ח"כ בנימין נתניהו
ראש הממשלה

שלום רב,

הנדון: חשיבות איוש משרות בכירות בשירות המדינה בדרך קבע

1. כידוע, דרך המלך לאיוש משרות בכירות בשירות המדינה היא בדרך של איוש קבע. תהליך של מינוי של קבע מבטיח את כשירותו של המתמנה ואת התאמתו לתפקיד; מונע תלות של נושא המשרה בגורם הממנה ומבטיח את עצמאות שיקול דעתו של נושא המשרה הבכיר, ובכך תורם ליציבות שירות המדינה ולאמון הציבור בקבלת ההחלטות הממשלתית.
2. לנוכח קיומן של שלוש מערכות בחירות ברצף והזמן הממושך שנדרש להקמתה של הממשלה הנוכחית, משרות רבות בתקופה זו אוישו בדרך של מינוי זמני, לפי הפרוצדורה הקבועה בסעיף 23א לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, או בדרך של מינוי זמני אחר, בהתאם לנסיבות העניין. לכך נוסף משרות שהתפנו בעת האחרונה בעקבות עזיבה של בעלי תפקיד בכירים, בפרט במשרד האוצר.
3. **ואולם, בחלוף כמעט חצי שנה מאז הורכבה הממשלה, משרות בכירות רבות עודן מאוישות בדרך של מינוי זמני, לרבות משרות מרכזיות בעלות מאפיינים של שמירת סף.** ברשימה זו, נמנים מנכ"לים של משרדי ממשלה, מפכ"ל המשטרה, נציב בתי הסוהר, החשב הכללי, פרקליט המדינה, מנהלי רשויות ממשלתיות משמעותיות, מדענים ראשיים של משרדי ממשלה, ועוד. בחלק גדול מהמשרות הפנויות, הליך האיתור הנדרש לצורך איושן דרך קבע טרם החל, ובאחרות – הליך בחינת המועמד הושלם, אולם הצעת ההחלטה על המינוי איננה מועלית על סדר היום של הממשלה לצורך דיון בה. זאת, כשלמיטב ידיעתי, לא הוצגה כל הצדקה עניינית להימנעותה של הממשלה מאיוש משרות בכירות אלו.
4. העיכוב האמור במינוי קבע אף נתקף במסגרת עתירות לבית המשפט העליון באופן כללי (בג"ץ 5920/20), וכן באופן פרטני ביחס למינוי מנכ"ל משרד ראש הממשלה (בג"ץ 5440/20),

היועץ המשפטי לממשלה

מינוי מנכ"ל הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, ויו"ר מועצת שידורי הכבלים והלוויין (בג"ץ 1257/20) ומינוי מנכ"ל משרד המשפטים (בג"ץ 7180/20). נציין כי בית המשפט העליון הורה למדינה להגיש תגובות או הודעות מעדכנות ביחס לארבע עתירות אלה בפרק הזמן הקרוב, והעתירה בבג"ץ 5920/20 אף קבועה לדיון ליום 12.11.20.

5. לעניין זה יובהר כי קידום המינוי הקבוע של בעלי משרות בכירות, עד לשלב של קיום דיון בממשלה בהצעות החלטה המובאות בפניה לשם כך, נדרש גם בהתאם להוראות חוק הפרשנות, התשמ"א-1981, לפיהן: "הסמכה או חיוב לעשות דבר, בלי קביעת זמן לעשייתו - משמעם שיש סמכות או חובה לעשותו **במהירות הראויה** ולחזור ולעשותו מזמן לזמן ככל הנדרש לפי הנסיבות." כמו כן, יודגש, כי המניעה הכללית של דיון בממשלה בהצעות למינוי בעלי משרות בכירות, בהעדר הצדקה עניינית לכך, אינה עולה בקנה אחד עם החשיבות הגלומה באיושן הקבוע של משרות בכירות בשירות המדינה, ויתרה מכך, הדבר עלול, כאמור, לפגוע ביציבותו ובתפקודו התקין של שירות המדינה כולו בעת הזו.

6. עוד אבקש להזכיר, כי במסגרת הדיונים בעתירות אשר תקפו את ההסכמים הקואליציוניים בין סיעותיכם (בג"ץ 2592/20) הוגשה הבהרה מטעמכם שהונחה בפני בית המשפט לפיה: "האמור בסעיף 3(ג) סיפא להסכם בעניין המינויים, כפוף לאמור בחוק ובפסיקה ויחול למשך 100 ימים מיום השבעת הממשלה (100 ימי חסד מיום כניסת השר לתפקידו). בהסכמה ניתן להביא את המינוי לממשלה קודם לכן." תקופת 100 הימים כמובן חלפה זה מכבר, ואף מעבר לכך קבע בית המשפט העליון בפסק דינו בפרשה זו:

"בעניין זה מקובלת עלינו פרשנותו של היועץ המשפטי לממשלה לפיה: "גם המינויים מושא סעיף 31 להסכם הקואליציוני כפופים כמובן להוראות החוק הרלוונטיות ולמכלול פסיקתו הענפה של בית המשפט [...] בעניין מינויים בשירות הציבורי ובעניין איסור על שקילת שיקולים פוליטיים במסגרת מינויים אלה" (סעיף 5 לתגובת היועץ המשפטי לממשלה מיום 5.5.2020). עם זאת, גם בהקשר זה ככל שתתעורר סוגיה ספציפית הנוגעת ליישומה של ההוראה, ייבחנו הדברים בשעתם ולגופם." [בג"ץ 2592/20 **התנועה לאיכות השלטון ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח'** (פורסם באר"ש, 6.5.2020)]

7. אי-נקיטת צעדים בהקדם האפשרי לקידום מינויים כאמור, הולכת ומעצימה את הפגיעה הקיימת כבר עתה בתפקוד ויציבות שירות המדינה. לפיכך, אבקשכם לפעול ללא דיחוי בהתאם לסמכויותיכם שבדין לקידום מינויי קבע למשרות הבכירות בשירות המדינה, לרבות קיום בהקדם האפשרי של הדיון בממשלה בקשר להצעות החלטה למינויים אלו בהם ההליך הושלם. ככל שקיים טעם ענייני לעיכוב, אודה להבהרתו על מנת שניתן יהיה להידרש לכך.

היועץ המשפטי לממשלה

8. יובהר, כי מצב דברים זה שבו לא מקודמים המינויים האמורים, מבלי שניתן למיטב ידיעתי טעם ענייני לכך, מעורר קושי משפטי משמעותי. הקושי המשפטי הולך ומתעצם לנוכח ריבוי התפקידים שאינם מאויישים דרך קבע, מהותם של תפקידים אלה, חשיבותם, ופרק הזמן שחלף מאז הקמת הממשלה. אזכיר שוב כי בעתירות הנזכרות לעיל, על המדינה להגיש התייחסויות מטעמה כבר בימים ובשבועות הקרובים, ואחת מהן אף קבועה לדיון בשבוע הבא (12.11.20). ככל שלא יחול שינוי במצב הדברים המתואר, יקום קושי רב להגן על התנהלות הממשלה בהליכים המשפטיים האמורים.

בברכה
אביחי מנדלבלית

העתק:
מר צחי ברוורמן, מזכיר הממשלה
המשנים ליועץ המשפטי לממשלה
עו"ד ענר הלמן, מנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה
עו"ד שלומית ברנע-פרגו, היועצת המשפטית למשרד ראש הממשלה
עו"ד איתי אופיר, היועץ המשפטי למערכת הביטחון